

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ПРАВ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ З УКРАЇНИ

THE INTERNATIONAL LEGAL GUARANTEES OF THE MIGRANT WORKERS RIGHTS

Кунцевич М.П.,

*старший викладач кафедри міжнародного,
європейського права та цивільно-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету*

Буртник Т.С.,

*магістрант
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету*

Стаття є науково-теоретичним дослідженням міжнародно-правових гарантій захисту прав трудових мігрантів з України, зокрема гарантій, розроблених у системі Організації Об'єднаних Націй, Міжнародної організації міграції, а також європейськими регіональними організаціями.

Окрему увагу автори приділяють недолікам державної міграційної політики України, яка потребує модернізації щодо правового забезпечення і соціального захисту громадян, які здійснюють трудову діяльність за кордоном. Обґрунтовується необхідність ратифікації Конвенції про працівників-мігрантів (переглянута 1949 р.), Конвенції Міжнародної організації праці про працю в морському судноплаванні 2006 р. а також укладення двосторонніх міждержавних та міжурядових угод між Україною та державами, які є найбільш бажаними країнами для роботи за кордоном для українців.

Ключові слова: права людини, права трудового мігранта, гарантії прав трудових мігрантів, міжнародно-правовий захист прав трудових мігрантів, міжнародно-правові гарантії прав трудових мігрантів.

Статья является научно-теоретическим исследованием международно-правовых гарантий защиты прав трудовых мигрантов из Украины, в частности гарантий, разработанных в системе Организации Объединенных Наций, Международной организации миграции, а также европейскими региональными организациями.

Отдельное внимание авторы посвящают недостаткам государственной миграционной политики Украины, требующей модернизации в части правового обеспечения и социальной защиты граждан, осуществляющих трудовую деятельность за границей. Обосновывается необходимость ратификации Украиной Конвенции о рабочих-мигрантах (пересмотренную 1949 г.), Конвенции Международной организации труда о труде в морском судоходстве 2006 г., а также заключения двухсторонних межгосударственных и межправительственных соглашений между Украиной и государствами, являющимися наиболее желаемыми для работы за границей для украинцев.

Ключевые слова: права человека, права трудового мигранта, гарантии прав трудовых мигрантов, международно-правовая защита прав трудовых мигрантов, международно-правовые гарантии прав трудовых мигрантов

This paper is a theoretical study on international legal guarantees of the migrant workers' rights, in particular guarantees developed within the United Nations system, International Migration Organization and European regional organizations.

Special attention authors pay to the problems of Ukrainian state migration policy and claim that its legal enforcement mechanisms and social protection of Ukrainian citizens who work abroad should be significantly upgraded. The authors argue that Ukraine should ratify Migration for Employment Convention (Revised), 1949, Maritime Labor Convention, 2006 and conclude international state-to-state and government-to-government bilateral treaties with the states which are the most popular destination of Ukrainian labor migration.

Key words: human rights, labor migrant's rights, guarantees of the migrant workers' rights, international legal protection of the migrant workers' rights, international legal guarantees of the migrant workers' rights.

Актуальність теми. Міграція населення має багатовимірний характер. Це явище досить складно аналізувати, зважаючи на його психологічні, культурні, економічні, демографічні, правові та політичні аспекти. Складність міграційних процесів, змінюваність у часі, а також різноплановість наслідків зумовлюють складність як теоретичних досліджень міграції, так і практичних аспектів цього явища.

Із моменту набуття незалежності у 1991 р. в Україні існував стійкий високий рівень безробіття, що постійно підштовхувало громадян України до виїзду за кордон у пошуках роботи і кращого життя. На сучасному етапі економічного розвитку України глобальною проблемою, яка безпосередньо впливає на тенденцію міграції трудових ресурсів в Україні, є демографічна ситуація (негативна динаміка народжуваності, смертності, від'ємне сальдо міграції), а також збройна агресія Росії, яка призвела до окупації частини території нашої держави та військового конфлікту на Донбасі. Із моменту вступу в дію умов візової лібералізації Європейського союзу (далі – ЄС) щодо України питання правового регулювання працевлаштування українців за кордоном та захисту прав трудових мігрантів з України набули особливої актуальності. Не дивлячись наявність значної кількості трудових агенцій, які надають послуги з працевлаштування за кордоном, очевидно, що

частина каналів трудової міграції є нелегальною, що створює ризики порушення прав трудових мігрантів з України.

Постановка проблеми. Україна здебільшого ратифікувала основні міжнародно-правові акти, які містять гарантії прав трудових мігрантів, водночас досі нератифікованими залишаються кілька важливих конвенцій Міжнародної організації праці (далі – МОП) та Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН) у цій сфері, що ставить українців у невигідне становище порівняно із вихідцями із інших країн.

Ступінь розробленості теми. Теоретичну основу дослідження становлять праці вітчизняних та зарубіжних учених. Питанням реформування законодавства, необхідності стандартизації процедур, перегляду міграційної політики відповідно до вимог Ради Європи (далі – РЄ) та ЄС присвячені роботи таких вітчизняних і зарубіжних науковців, як Е. Аметистов, І. Бліщенко, Ю. Боярс, М. Буроменський, В. Денисов, А. Довгерт, В. Захаров, В. Карташкін, І. Кисельов, В. Кисіль, О. Кузьменко, І. Лукашук, А. Овсяк, М. Пашков, О. Піскун, П. Рабинович, Л. Рибаківський, В. Семенов, Ю. Тодика, С. Черниченко, С. Чехович, В. Шумілов та ін. Не применшуючи значення наукового доробку цих учених, зазначимо, що їх наукові розробки присвячені питанням міжнародного трудового права, насамперед особливостям національно-правового

регулювання праці іноземців або міжнародного міграційного права стосовно порядку переміщення фізичних осіб через кордони. Водночас лібералізація візового режиму ЄС щодо України створила нові виклики для забезпечення прав трудових мігрантів з України.

У зв'язку із зазначеним, метою статті є науково-теоретичне дослідження міжнародно-правових гарантій захисту прав трудових мігрантів з України та окреслення шляхів їх удосконалення.

Термін «міграція» походить від латинського слова *migratio*, що означає «переселення», «перехід» [3, с. 471]. Відповідно до юридичної енциклопедії України, міграція – це переміщення населення через кордон тих чи інших територій у межах однієї країни або з однієї країни в іншу зі зміною назавжди чи на тривалий час місця проживання, з регулярним поверненням до нього [9, с. 642]. Міграція робочої сили – це переміщення працездатного населення в іншу місцевість із метою працевлаштування. Міграція робочої сили відбиває процес перерозподілу трудових ресурсів між національними економіками. Сьогодні проблеми міграції набувають усе гострішого характеру в усьому світі.

За даними Міжнародної організації міграції (далі – МОМ), станом на 2010 рік у світі офіційно налічувалося понад 214 мільйонів мігрантів, тоді як кількість нелегальних мігрантів коливалася у діапазоні від 25,5 до 32,1 мільйона осіб. Більшість із цих мігрантів були трудовими, тобто особами, що працювали на території іноземної держави відповідно її законодавства [9].

За даними Держкомстату, загальна чисельність населення по Україні станом на 1 травня 2018 р. становила 42300,7 тис. осіб, тоді як станом на 1 липня 2012 р. загальна чисельність населення по Україні складала 45 561,9 тис. осіб [1]. За даними дослідження фінансових надходжень, пов'язаних із міграцією, та їхнього впливу на розвиток в Україні, проведеного у 2014 р. Представництвом МОМ в Україні за фінансової підтримки уряду Канади, обсяг міжнародної трудової міграції в період обстеження було оцінено в 688 000 осіб (423 800 довгострокових і 264 400 короткострокових трудових мігрантів) [2].

За даними дослідження з питань міграції та торгівлі людьми в Україні, проведеного на замовлення МОМ, станом на червень 2017 р. за кордоном працювало лише 915 000 громадян України. За даними Державної міграційної служби України, за 2017 рік було оформлено більш ніж 4 млн. паспортів громадянина України для виїзду за кордон; повернулось в Україну лише 1 700 громадян.

Відповідно до дослідження з питань міграції та торгівлі людьми в Україні, проведеного на замовлення МОМ, найбільш бажаними країнами для роботи за кордоном для українців у 2017 р. були: Республіка Польща (40%), Німеччина (32%), Італія (17%), США (14%), Канада (12%), Чеська Республіка (10%), Російська Федерація (9%), Велика Британія (9%), Іспанія (7%), Португалія (6%), Чорногорія (5%), Данія (5%) та Білорусь (5%) [2].

За даними Державної служби статистики України станом на 2017 р. найбільше трудових мігрантів з України було у Республіці Польща; Російській Федерації; Італії; Чеській Республіці; США, Білорусі; Португалії; Угорщині; Ізраїлі; Фінляндії [1]. За даними Євростату, українці входять до п'ятірки найчисельніших контингентів громадян за походженням з країн-не членів ЄС, які проживають в країнах ЄС, поступаючись вихідцям із Туреччини, Марокко, Албанії та Китаю. Найбільшою є кількість українців в Італії, Німеччині, Польщі, Чехії, Іспанії та Португалії.

Новим фактором у міграційних процесах з України стала лібералізація візового режиму між Україною та ЄС, яка значно покращила умови подорожування українців. Ураховуючи імміграційну політику країн Євросоюзу, спрямовану на жорстку селекцію трудових мігрантів, закономірним є припущення про збільшення нелегального працевлаштування українців у європейських країнах.

Саме нелегальна міграція найчастіше призводить до порушення трудових прав мігрантів з України, зокрема через: 1) працевлаштування без контракту або трудового договору; 2) перевищення часу роботи, більш як 8 годин на день і більш як 40 годин на тиждень за умов п'ятиденного робочого тижня; 3) виконання роботи без виплачуваної заробітної плати або отримання заробітної плати значно меншого розміру; 4) відсутність щонайменше 11-годинного безперервного відпочинку протягом доби; 5) працевлаштування без соціального та медичного страхування; 6) наявність несприятливих умов для проживання; 7) виконання іншої роботи, яка не була зумовлена або виконання якої суперечить міжнародним договорам та національному законодавству держави-перебування; 8) виконання роботи в рахунок погашення боргу; 9) використання роботодавцем несумлінної практики або примушування, застосування фізичного або психічного насильства, обмеження або позбавлення пересування або позбавлення волі.

Саме нелегальна міграція створює найвищі ризики для торгівлі людьми. Так, за оцінками представництва Міжнародної організації з міграції в Україні за період 1991–2017 рр. в Україні понад 230 000 осіб постраждали від торгівлі людьми, з яких 60 000 припадає на останні 3 роки. Експерти звертають увагу на те, що відсоток українців, які постраждали від торгівлі людьми в країнах ЄС, зріс від 15 до 18%. При цьому 86% із цих випадків зафіксовані у Польщі [2, с. 9].

Із зазначеного випливає, що державне регулювання таких складних процесів, як трудова міграція за кордон, можливе лише за допомогою використання комплексу засобів як правового, так і неправого характеру, та неможливе без співпраці із урядами держав, до яких прямують трудові мігранти з України.

Окремою сферою, через яку український уряд може впливати на процеси трудової міграції з України, є діяльність із посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Водночас проведений аналіз правового регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном свідчить, що натепер контроль за додержанням суб'єктами господарювання відповідних ліцензійних умов у країні не здійснюється. Наявні Ліцензійні умови, на жаль, є вкрай недосконалими та потребують значного доопрацювання. Пропонуємо ввести до Ліцензійних умов обов'язкові виїзди представників органу ліцензування на місце провадження діяльності ліцензіатами та здобувачами ліцензії з метою організації ведення бізнесу та можливість залучення дипломатичних представництв України для підтвердження заявленого ліцензіатом статусу іноземного партнера. Крім того, існує необхідність приведення на місце провадження діяльності ліцензіатами та здобувачами ліцензії з метою організації ведення бізнесу та можливість залучення дипломатичних представництв України для підтвердження заявленого ліцензіатом статусу іноземного партнера. Потребує також подальшого удосконалення система органів ліцензування без створення штучних і невинуватих перешкод для відповідальних суб'єктів господарювання.

Іншою проблемою є дискусійність поняття «трудова міграція» у міжнародному праві, оскільки навіть у документах ООН та документах спеціалізованої установи ООН воно визначається по-різному. Так, відповідно до ч.1 ст. 2 Міжнародної конвенції ООН про захист прав усіх трудящих та членів їхніх сімей 1990 р., трудящий-мігрант – це особа, яка буде займатися, займається або займалася оплачуваною діяльністю в державі, громадянином якої він чи вона не є. Відповідно до Конвенції МОП «Про працівників мігрантів», термін «працівник-мігрант» означає особу, яка мігрує з однієї країни в іншу з наміром отримати роботу інакше, ніж за власний рахунок, охоплює будь-яку особу, яка визнається (згідно із законом) як працівник-мігрант. Конвенція Міжнародної організації праці «Про зловживання в області міграції та про забезпечення трудящим-мі-

грантам рівності можливостей і ставлення встановлює, що «працівник-мігрант» – це особа, яка мігрує або мігрувала з однієї країни до іншої з метою одержання будь-якої роботи, крім як за власний рахунок, а також містить будь-яку особу, яка законно в'їхала в країну як працівник-мігрант. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів 1977 р., яка ратифікована Україною 16 березня 2007 р., до трудящого-мігранта відносить громадянина Договірної Сторони, якому інша Договірна Сторона дозволила перебувати на її території з метою здійснення оплачуваної діяльності. У розробленому Міжнародною організацією з міграції глосарії сказано, що трудова міграція – це переміщення осіб з однієї країни в іншу або у межах країни постійного місця проживання з метою працевлаштування.

Аналізуючи наведені вище визначення, можна виділити характерну особливість трудового мігранта – зайняття оплачуваною трудовою діяльністю в державі, громадянином якої він не є. Також можна визначити головну відмінність Міжнародної конвенції про захист прав усіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей від інших міжнародних актів – це те, що вона відносить до трудових мігрантів (як легальних, так і нелегальних працівників).

У системі міжнародного-правових гарантій трудових мігрантів з України, на нашу думку, можна виділити такі рівні: 1) міжнародно-правові гарантії прав трудових мігрантів, передбачені в праві ООН; 2) міжнародно-правові гарантії прав трудових мігрантів, розроблені МОП; 3) регіональні (європейські) правові гарантії прав трудових мігрантів, розроблені ЄС та РЄ.

Договірне право ООН, у якому отримали програмне та нормативне закріплення трудові права, стало фундаментом у процесі формування правової моделі міжнародних трудових стандартів, зокрема Загальна декларація прав людини, пакти 1966 р., «Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації» (1966 р.), «Конвенція про ліквідацію усіх форм дискримінації по відношенню до жінок» (1979 р.), «Міжнародна конвенція про захист прав усіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей» (1990 р.), «Конвенція про права дитини» (1989 р.).

Конвенція ООН про захист прав трудящих-мігрантів та членів їх родин [6], схвалена у 1990 р. і не ратифікована Україною, забезпечує рівноправність трудящих-мігрантів та їх родин у країні прийому і надає ним комплекс прав з урахуванням особливостей у застосуванні праці. Так, вона закріплює право вільно покидати будь-яку державу; право на заборону від катувань та жорстокому, нелюдському чи такого, що принижує гідність поводженню чи покаранню; право на заборону від рабства чи підневільного стану; право на свободу думок, совісті та релігії; право на вільне вираження своїх думок; право на заборону втручання в приватне та сімейне життя, а також від незаконного посягання на особистість та житло; право на таємницю кореспонденції; право на свободу та особисту недоторканність; право на рівність із громадянами відповідної держави в судах та трибуналах.

Важливі гарантії захисту прав трудящих-мігрантів містить Конвенція про працівників-мігрантів (переглянута 1949 р.) [5], досі не ратифікована Україною. Відповідно до ст. 2 Конвенції, держава, для якої ця Конвенція є чинною, зобов'язується заснувати компетентну та безплатну службу допомоги працівникам-мігрантам, яка б надавала їм точну інформацію, або пересвідчитись, що в його країні така служба вже існує.

Відповідно до ст. 6 Конвенції, кожна держава зобов'язується надавати (без дискримінації за ознакою національності, раси, релігії або статі) іммігрантам, що законно перебувають на його території, умови не менш сприятливі ніж ті, якими користуються його власні громадяни, щодо таких питань: 1) наскільки такі питання регламентуються законодавством і підлягають контролю з боку адміністративних органів: заробітна плата, зокрема допомога багатодітним сім'ям у разі, коли ця допомога є

частиною заробітної плати; робочий час; понаднормова праця; оплачувані відпустки; обмеження надомної праці; вік прийняття на роботу; учнівство та професійне навчання; жіноча праця та праця підлітків; членство в профспілках та користування перевагами, що надаються колективними договорами; проживання; 2) соціальне забезпечення (під яким розуміють постанови закону щодо нещасних випадків на виробництві, охорони материнства, хвороби, інвалідності, старості, смерті, безробіття та сімейних обов'язків, а також усіх інших випадків, які (згідно із законодавством країни) входять до системи соціального забезпечення) з урахуванням таких обмежень, як існування відповідної угоди для збереження вже набутих прав або прав у процесі набуття; законодавство країни імміграції може вимагати укладання спеціальних угод щодо допомоги або часткової допомоги, яка повністю виплачується з громадських фондів, а також допомоги, яка виплачується особам, котрі не задовольняють умов, потрібних для отримання нормальної пенсії; 3) податки, збори або внески, що сплачуються за працівника; 4) судочинство.

У ст. 10 цієї Конвенції зазначається: «Коли кількість мігрантів, що їдуть із території одного члена Організації на територію іншого, є достатньо великою, компетентні органи влади заінтересованих країн укладають, коли це потрібно чи бажано, угоди з метою регулювання питань, які виникають у зв'язку із застосуванням положень Конвенції і становлять взаємний інтерес».

Також ст. 5 визначає систему контролю за трудовими угодами з працівниками-мігрантами: 1) щоб один екземпляр трудової угоди передавався мігрантові до його від'їзду або, якщо на це є згода заінтересованих урядів, видавався йому в прийомному пункті відразу після його прибуття на територію країни імміграції; 2) щоб угода містила в собі положення, які визначають умови праці, зокрема винагороду, запропоновану мігрантові; 3) щоб мігранта повідомляли в письмовій формі до його від'їзду за допомогою документа, що стосується або його особисто, або групи мігрантів, членом якої він є, про загальні умови життя та праці, що очікують на нього на території країни імміграції; 4) коли екземпляр трудового договору видається мігрантові в момент його прибуття на територію країни імміграції, його повідомляють у письмовій формі до його від'їзду за допомогою документа, що стосується або його особисто, або групи мігрантів, членом якої він є, про рід занять, для яких він найнятий, а також про інші умови його роботи, зокрема про гарантовану йому мінімальну заробітну плату.

Вагоме значення в системі гарантій прав трудових мігрантів займає Конвенція МОП про зловживання в галузі міграції і про забезпечення працівникам-мігрантам рівних можливостей і рівного ставлення. Відповідно до ст. 3 Конвенції, кожний член Організації вживає всіх необхідних і відповідних заходів у межах своєї юрисдикції і в співпраці з іншими державами-членами для ліквідації таємного міграційного руху і незаконного найму мігрантів, а також проти організаторів незаконного чи таємного переміщення мігрантів, які шукають роботу, коли цей рух починається з його території, проходить через цю територію чи відбувається на ній, а також проти тих, хто наймає працівників, які іммігрували за незаконних умов. Відповідно до ст. 10 Конвенції кожний член Організації зобов'язується розробити і здійснювати національну політику, спрямовану на сприяння і гарантії, застосовуючи методи, які відповідають національним умовам і практиці рівних можливостей і ставлення щодо праці й занять, соціального забезпечення і культурних прав, індивідуальних і колективних свобод для осіб, що на законних підставах перебувають на його території як працівники-мігранти або члени їх сімей.

Конвенція МОП 2006 року про працю в морському судноплаванні (так звана «Зведена Конвенція»[4]) стала першим прикладом цілого набору важливих міжнародних трудових норм широкої дії, прийнятим без заперечень усі-

ма трьома сторонами (представники моряків, судовласників і урядів) не ратифікована Україною. Вона об'єднує й оновлює 68 ранішніх конвенцій і рекомендацій МОП, установлює мінімальні вимоги до моряків, що працюють на суднах, визначає умови зайнятості, життя і відпочинку, харчування і розміщення, охорону здоров'я, медичне обслуговування і соціальне забезпечення, сприяє дотриманню операторами і власниками суден вимог, що висуваються до них, оскільки надає урядам гнучкі механізми реалізації цих вимог з урахуванням національного законодавства і правозастосовної практики, а також укріплює механізм контролю на всіх рівнях, установлюючи процедури подання скарг моряками, положення про перевірку умов на судні судовласниками і капітанами, про юрисдикцію і контроль із боку держави прапора над станом суден, про інспекцію іноземних суден у портах.

Іншим дієвим засобом захисту прав трудових мігрантів є укладення міждержавних та міжурядових двосторонніх угод, які належать як до міжнародного публічного права, так і до міжнародного приватного права.

Станом на 25.10.2018 двосторонні міждержавні угоди, що набули чинності, укладені Україною з Болгарією, Естонією, Іспанією, Латвією, Лівією, Литвою, Монголією, Португалією, Польщею, Румунією, Словаччиною, Угорщиною та Чехією. Міжурядові договори укладені Україною з Азербайджаном, Білоруссю, Вірменією, В'єтнамом, Грузією, Латвією, Литвою, Молдовою, Польщею, Росією та Швейцарією. Міжвідомчі договори Україна підписала із Азербайджаном, Грузією, Бельгією, Болгарією, Ізраїлем, Іспанією, Казахстаном, Канадою, Китаєм, Латвією, Литвою, Польщею, Португалією, Росією, Словаччиною, США, Чехією та Швейцарією.

Досить досконалим є механізм захисту прав трудових мігрантів з України, створений завдяки ратифікації у 2014 р. Угоди між Україною та Республікою Польща про соціальне забезпечення [7], також Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Польща про взаємне працевлаштування працівників [8]. Відповідно до двосторонніх домовленостей, а також Розпорядження «Про внесення змін до Розпорядження про виконання робіт іноземцями без необхідності отримання дозволу на працю від 30.08.2006 року» українці можуть працювати в Польщі протягом 6 місяців в усіх секторах економіки, без оформлення відповідного дозволу на працю, а лише на підставі підтвердження польського роботодавця про намір працевлаштування. Згідно із законом Республіки Польщі «Про працевлаштування та запобігання безробіттю» та постановою Міністра праці і соціальної політики Республіки Польща від 17 серпня 1993 р. іноземець, який збирається легально працювати на території Польщі, має за поданням відповідної заяви отримати дозвіл на працевлаштування Воеводського Бюро праці, а на підставі дозволу на працю

він отримує візу з правом на працю у консульських установах Республіки Польща за кордоном.

Велике значення у забезпеченні безпеки трудових мігрантів мають двосторонні договори про реадмісію: Договір між Україною і Республікою Польща про правовий режим українсько-польського державного кордону, співробітництво та взаємну допомогу з прикордонних питань від 1993р.; Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Болгарія про приймання та передання осіб, які перебувають на територіях держав нелегально від 2002 р.; Угода між Кабінетом Міністрів України та Швейцарською Федеральною Радою про реадмісію осіб, які перебувають на територіях держав нелегально від 2004 р. 1 січня 2008 р. набула чинності угода між Україною та ЄС. У Третньому звіті щодо виконання Плану дій щодо лібералізації візового режиму між Україною і ЄС зазначається, що протокол щодо її реалізації був підписаний Австрією, переговори про такі протоколи ведуться з Польщею та Естонією, а також ще 12 державами. У 2013 р. було укладено угоду про реадмісію з РФ. У 2014 р. – з Грузією, Узбекистаном, Туркменістаном, Республікою Молдовою і іншими.

Висновки. Ураховуючи зазначене, для вдосконалення законодавства у сфері гарантій трудових мігрантів вважаємо за необхідне ратифікувати Конвенцію про працівників-мігрантів (переглянута 1949 р.), оскільки вона закріплює додаткові гарантії у сфері працевлаштування та умов праці за кордоном, Конвенцію ООН про захист прав трудящих-мігрантів та членів їх родин, а також Конвенцію Міжнародної організації праці про працю в морському судноплаванні 2006 р. Крім того, вважаємо за доцільне ухвалити на міжнародному рівні акти, схожі на Конвенцію МОП про працю в морському судноплаванні, наприклад, що стосується трудової діяльності персоналу авіаліній, міждержавних перевізників, суб'єктів підприємницької діяльності та усіх інших працівників. Упровадження цих механізмів при працевлаштуванні осіб інших професій та спеціальностей набагато краще буде сприяти захисту прав, свобод та інтересів, порівняно з наявними механізмами.

Крім того, враховуючи зазначений вище перелік країн, які є найбільш бажаними для працевлаштування для українців за кордоном, вважаємо за необхідне укласти міждержавні та міжурядові двосторонні угоди про співробітництво у сфері праці та соціального забезпечення та реадмісію між Україною та Німеччиною, Італією, Великою Британією, Чорногорією, Кіпром, Данією, Фінляндією та Грецією.

Ураховуючи зазначене, **перспективою подальших наукових розвідок** має бути пошук шляхів реформування вітчизняного законодавства, які дозволять ратифікувати зазначені вище міжнародні угоди, а також удосконалення законодавчого, насамперед адміністративно-правового, регулювання діяльності з надання послуг із працевлаштування за кордоном.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аналітична записка щодо ситуації на ринку праці та діяльності державної служби зайнятості України. URL: <http://www.dcz.gov.ua/statdatacatalog/document?id=401365>.
2. Дослідження з питань міграції та торгівлі людьми в Україні. // Проведене GfK Ukraine на замовлення Представництва Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні. 2017.
3. Етимологічний словник української мови: в 6 т. / [за ред. О.С. Мельничука та ін.]. Київ: Наук. думка, 1982–2012. Т. 3: Кора М / Укл.: Р. В. Болдирев та ін. 1989. 552 с.
4. Конвенція Міжнародної організації праці 2006 р. про працю в морському судноплаванні Міжнародна організація праці від 23.02.2006 р. Офіційний веб-портал ВРУ. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/99_519.
5. Конвенція Міжнародної організації праці про працівників мігрантів. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_159.
6. Конвенція ООН про захист прав трудящих-мігрантів та членів їх сімей. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_203 [Дата звернення - 27.10.2018].
7. Угода між Україною та Республікою Польща про соціальне забезпечення: Міжнародний документ від 18.05.2012. Офіційний веб-портал ВРУ. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/616_161/paran2#n2.
8. Угода між Урядом України і Урядом Республіки Польща про взаємне працевлаштування працівників, набула чинності 19.12.1994. (Не денонсована). Офіційний веб-портал ВРУ. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/616_026.
9. Юридична енциклопедія: В 6 т. /Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редколегії) та ін. Київ: «Укр. енцикл.», 2001. Т. 3: К – М. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редколегії) та ін., 2001.
10. Terminski, B. (2013). Międzynarodowa ochrona pracowników migrujących: Współczesne debaty prawne i perspektywy na przyszłość. *Revista Europea de Derecho de la Navegación Marítima y Aeronáutica*, 30, 1-48. URL: <https://nbnresolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-359760>.